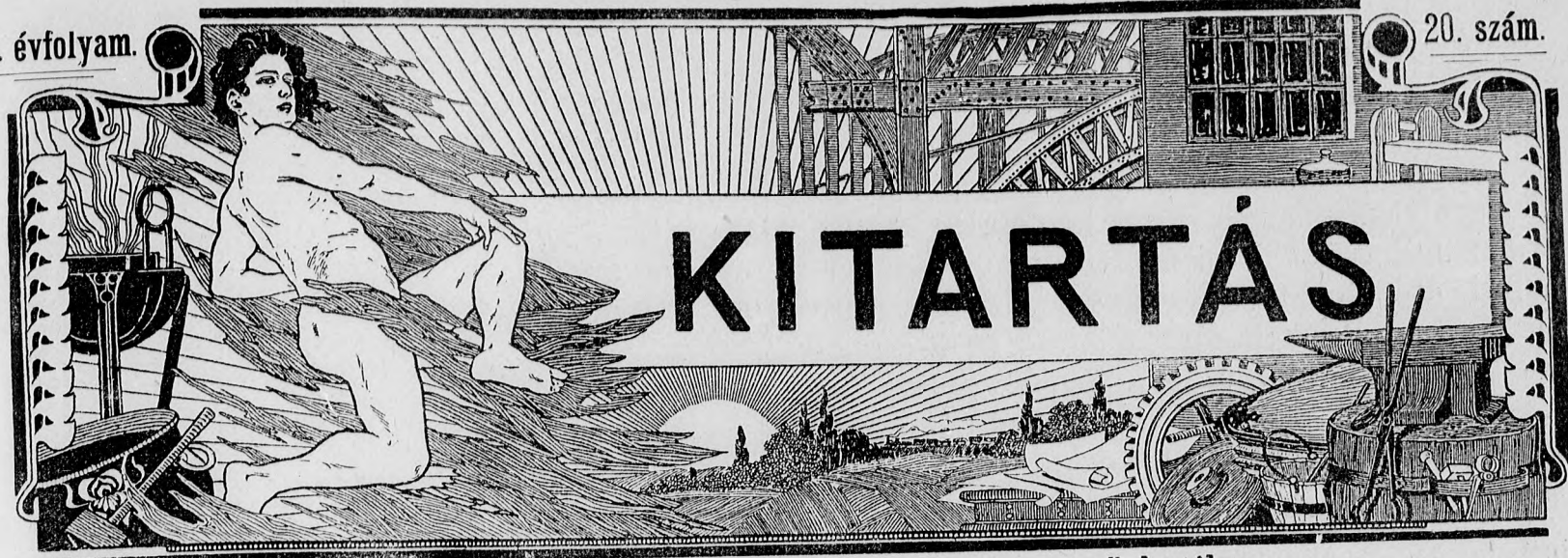

1900. május hó 20-án.

II. évfolyam.

20. szám.

Társadalmi, szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap.

MEGJELENIK VASÁRNAPONKINT.

Előfizetési díj:
Helyben és vidéken postaküldéssel . . . . 24 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál 2000 koronára vannak biztosítva.

Felelős szerkesztő:
SZENTESSY GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VIII. ker., Köztemető-út 3. sz.
Telefon szám 58-61.

Felkérjük tisztelt tagjainkat, hogy a Szerkesztői üzeneteket nagy figyelemmel olvassák el és pedig azért, mert a beküldött összegeknél felmerült többletről vagy hiányról ott értesítjük tagjainkat, azonfelül a legtöbb kérdésre ott válaszolunk.

A „Kitartás“ tagjaihoz!

Örömnapp virrad ma minden tagjára a „Kitartás“-nak. Mert amiért mindnyájan vállvetve küzdöttünk, valóra vált, az eszme diadalra jutott, az alakuló közgyűlés által elfogadott **alapszabályainkat a nagyméltóságú magyar királyi Belügyminiszterium folyó hó 14-én 48314/900. szám alatt kelt rendeletével, egész terjedelmében helybenhagyta.**

Egy pillanatig sem volt kétség az iránt, hogy nemes emberbaráti eszméink a magas Miniszterium előtt pártfogásra és támogatásra találnak, mindazonáltal nem titkolhatjuk örömmünket és meghatottságunkat e pillanatban. Szálljon át ez az öröm és meghatottság minden tagunk lelkébe, mert hiszen nem a mi érdemünk az, hogy a semmiből egy hatalmas jótékonyági egyletet teremtettünk, hanem igenis a „Kitartás“ tagjainak érdeme, akik a maguk körében ma sem szűnnek meg fáradhatatlanul törekedni eszméink teljes diadalra juttatásának érdekében.

Vegye ki tehát mindenki részét az örömnépből, aki a küzdelemben is részt vett s adjon hálát a Mindenhatónak, hogy egy porszemet vihett ahoz az óriási épülethez, amelyet az emberiség boldogulására igyekezünk emelni.

Az épület, mit az emberiség boldogulására emelünk, tető alatt áll, de a pihenés ideje még nem érkezett el. Sőt most jött el az igazi munkálkodás ideje. Most, amikor a magas Miniszterium által helybenhagyott alapszabályaink vannak, amikor végre mint a kormány felügyelete alatt álló egyesület működünk, most van igazán terünk és alkalmunk arra, hogy a „Kitartás“ áldástosító eszméit minél szélesebb körben terjeszthessük.

Nemcsak ellenségeink és rosszakaróink, de a nagyközönség közül is igen sokan vetették azt szemünkre, hogy alapszabályok nélkül dolgoztunk az első évben, aminthogy nem is dolgozhattunk másképp, és ime, mégis minő eredményt értünk eddig is el alapszabályok nélkül, pusztán eszméink igazságának meggyőző erejénél fogva.

Mit érhetünk el most már a szentesített alapszabályokkal s azoknak a tagoknak fáradtságot nem ismerő munkálkodásával, akik eddig sorakoztak zászlónk alá.

Előttünk van az út, hogy egyesületünkől, a „Kitartás“-ból egy világra szóló óriási egyletet teremtsünk, melynek mindenki tagja legyen, kinek a sors nem adott annyit, hogy betegség, baleset vagy halál esetén családja jövője biztosítva legyen.

Ezért kell most dolgoznunk, fáradnunk és Istenbe vetett bizalommal továbbra is törekednünk.

És most már elnémulnak a rágalmazó, a hazug ajkak, amelyek saját koncezeit féltve, gyalázni és kisebbiteni akarták nemes emberbaráti céljainkat, az emberiség jobb része mellénk sorakozik; a mi feladatunk pedig csendben munkálkodni tovább a jövőn!

Bizalmi férfiak jegyzéke.

Felkérjük a »Kitartás« igen tisztelt vidéki tagjait, hogy a kezelés könnyítése végett befizetéseiket mindenki az itt felsorolt bizalmi férfiaknál eszközölje, s a bizalmi férfi minden egyes befizetésnél nyugtával fog szolgálni a tagoknak.

Felkérjük egyszermind azokat a bizalmi férfiakat, akik még nem nyilatkoztak afelől, hogy elfogadják-e a nekik felajánlott bizalmi állást, mielőbb nyilatkozzanak, hogy nevüket esetleg pótlólag a »Kitartás« következő számában köztehesük.

Ács: Zsebők István, áll. málházó.
Arad: Sümegi Bertalan, máv. kalauz.
Büd-Szt.-Mihály: Jakabfalvy Vincze, áll. előljáró.
Boldva: Platzer Jenő, áll. előljáró.
Báttaszék: Tóth János, máv. állomásfőnök.
Brod: De Rivo József, szertárvezető.
Békés-Csaba: Halász József, máv. díjnok.
Banicza: Dániel Sándor, pályafelügyelő.
Bihar-Püspöki: Gyuricza Antal, váltóór.
Csákova: Gáspár Vilmos, pályafelügyelő.
Duna-Pentele: Kiss Lajos, pályafelügyelő.
Debreczen: Nagy Sámuel, pályafelügyelő.
Debreczen: Kerekes András, kocsilakatos.
Dorogh (Esztergom-m.): Till Pál, máv. málházó.
Esztergom: Egyházi János, pályafelügyelő.
Eger: Petykó András, felfelügyelő.
Eger: Tankó István, máv. raktárnok.
Fogaras: Magyar Dénes, pályafelügyelő.
Fiume: Grunsky Ede, pályafelügyelő.
Fiume: Polgár Sándor, máv. iroda-altiszt.
Győr: Bertl József, vegyész.
Gány: Bárdy János, áll. előljáró.
Gyulafalva: Dietz Antal, mozdonyfelügyelő.
Gunja: Nagy Tódor, pályafelügyelő.
Hatvan: Csekő Gyula, kalauz.
Hosszmező: Nyíry Dezső, áll. előljáró.
Ivanecz: Béczy Vincze, pályafelügyelő.
Kun-Félegyháza: Könyves Kálmán, máv. kőműves.
Kiszács: Moldoványi Ferencz, áll. előljáró.
Komádi: Gottwald Ede, áll. előljáró.
Kisvárd: Magyar Mihály, pályafelügyelő.
Királyháza: Vizvári Antal, máv. szertárfelügyelő.
Királyháza: Zalavári Béla, máv. géplakatos.
Kostajnica: Skultéty József, pályafelügyelő.
Kecskemét: Somodi Imre, kereskedő.
Kézdi-Vásárhely: Zsigmond Ferencz, áll. főnök.
Kovászna: Biró Ede, máv. géplakatos.
Kurtics: Császtvay János, pályafelügyelő.
Kassa: Bene János, máv. raktárnok.
Kassa: Seres Henrik, máv. raktárnok.
Kis-Czell: Radó Ignác, áll. felügyelő.
Koskócz: Galaczi Buda Ákos, áll. felügyelő.
Kukujevce: Péter Mihály, pályafelügyelő.

Lipótvár: Galba Máttyás, máv. szivattyúór.
Mikeszásza: Czinege Mihály, pályafelügyelő.
Mező-Keresztes: Hary József, pályafelügyelő.
Munkács: Dézsy Imre, máv. kalauz.
Miskolcz: Holubek Lambert, máv. művezető.
Magyar-Bóly: Németh Simon, áll. előljáró.
Meczenzéf: Schiller Miksa, pályafelügyelő.
Magyar-Szék: Matyasovszky Gyula, pályafelügyelő.
Nagy-Maros: Nedeczei Nedeczky Ottó, pályafelügyelő.
Nagy-Becskerék: Deák Renczsovsky József, áll. felügyelő.

Nagy-Károly: Lovass János, máv. fűtőházvezető.
Nagy-Várad: Zsigó György, máv. gépfelügyelő.
Normanci: Nyári Sándor, áll. előljáró.
Oroszka: Bartók Béla, cukorgyári kapus.
Paks: Tóth Károly, pályafelügyelő.
Piski: Kiss Károly, máv. kapus.
Püspök-Ladány: Simon Ambrus Kálmán, máv. irodatiszt.

Petrozsény: Buzás Vilmos, máv. számadó.
Pomogy: Bindl Oszkár, állomásvezető.
Rétfalu-Siklós: Herkner Ferencz, állomásvezető.
Rigyicza: Ábrahám Lajos, áll. előljáró.
Selyp: Kovács Imre, máv. raktárnok.
Smelez-Anina: Tóth Ferencz, máv. munkás.
Sátoralja-Ujhely: Papp István, máv. v. lakatos.
Soborsin: Pekurár Simon, pályafelügyelő.
Sirató (megálló): Ugrai János, pályőr.
Somogy-Szobb: Bakos József, mozdonyvezető.
Szabadka: Schmidt Lajos, máv. ellenőr.
Szilágy-Balla: Kondor Gyula, áll. előljáró.
Szombathely: Dobos Elek, máv. szertári alkalmazott.
Szaár: Kertész Albert, pályafelügyelő.
Sziszek: Glósz Károly, áll. felügyelő.
Szolnok: Wittmann Adolf, malomtulajdonos.
Szerencs: Nagy Gyula, főmolnár.
Szent-Lőrincz (Kavicsbánya): Gottrik Márton, máv. előmunkás.

Török-Szt.-Miklós: Junkert Máttyás, állomásfőnök.
Tószeg: Gyalay Gábor, postamester.
Teregova: Orend Márton, pályafelügyelő.
Temes-Monostor: Schweitzer Antal, urad. gépész.
Uj-Székely: Máté Kertész Mihály, pályafelügyelő.
Uj-Arad: Szathmáry Károly, pályafelügyelő.
Uj-Péteri: Cseh Sándor, áll. előljáró.
Zágráb: Deutsch Jakab, máv. irodatiszt.
Zilah: Mátis Gáspár, pályafelügyelő.
Zimony: Iltsik L. Árpád, máv. díjnok.

A török császárról.

Mult héten jól begombolt télkabátban jártam Konstantinápoly utcáin. A Boszporusz partjain a ciprusok közt gazdag fűrtökben nyiladoztak az ákác lila virágai s a kertek faházait már befutotta a rózsafolyondár apró karmazsin kelyheivel. Minden zöld volt, színes a város és tarka a kikötő, csak az asszonyok feketék és hideg a májusi nap. Széles, zsufolt utcákon mentem a szultán palotája felé a szelamlikhoz.

Ezen az egy napon, pénteken, a szelamlik szertartása alkalmával, színről-szinre látni lehet a török császárt. De csak belépő-jegy mellett. Mert félnek odafönn az Ildiz-palotában. Elzárkóznak a világtól, még Konstantinápolytól is, az egész törökségtől. Azelőtt a szultán hetenkint más-más mecsetben végezte a szelamlik szertartását, nagy nyilván-

nossággal, az utczákat, a balkónokat, az ablakokat ellepte a nép. De Abdul Hamid óta minden elváltozott. A császár visszavonult, mondják, hogy reggeltől estig megfeszítve dolgozik, a kormány-aktákat is mind személyesen nézvé át. Sok keserves tanulás után egyre nőtt a bizalmatlansága. Nincsen emberfia, akiben feltétlenül megbiznék. Megtanulta a táviratozást, csak hogy a kormány-táviratokat, a melyeket egyenest a palotába visz a drót, személyesen átnézhesse, mielőtt még valamely alattvalója a kezéhez kapná azokat. Konstantinápoly nem is ösmeri urát. Az új mecset, amelyben most a szelamlík szertartása folyik, néhány száz lépésnyire van az Ildiz-palotától, ez az egyetlen út, amelyet a szultán minden pénteken hintáján bejár. Ennyit lát ő Konstantinápolyból. Ezt is csak válogatott albán, arab és török katonák sűrű sorfalán át.

A szultánnal együtt az egész törökség lassan és csöndesen elbukik a világ elől. Először kiszorították Magyarországból, azután vissza kellett vonulnia Görögországból, a Havasalföldről, Szerbiából, Bulgáriából, Boszniából. Most már csak Európának e kis délkeleti csücskén ül. De ott sem érzi magát otthon. A gazdag perai és galatai törökök holttestét ma is átviszik a másik partra, a másik világrészre, az ázsiai temetőbe. A török idegen Konstantinápolyban. Meghuzza magát faházaiban s életjelt sem ad magáról. A régi autochton görögség s a bevándorlott örmények, zsidók, európaiak közepette tulajdonképpen elhanyagolható tényező. Még a tulajdon országga adminisztrációját, az összes hivatalokat, a közlekedés modern eszközeit, az államháztartás fontos tennivalóit is idegenekkel látatja el. Ő maga beül a kis boltjába, műhelyébe vagy a nagy bazar egyik zugába, dolgozik, ha épen kedve tartja vagy átengedi magát a kefnék, ami alatt gondolat nélküli semmittevést kell érteni. Szinte úgy hat, mintha szenttelenül, érdeklődés nélkül várná, hogy valami csak történik majd. Még a török kiskereskedő is fatalista az üzleti dolgaiban. A nagy bazárban a tolakodó örmény, zsidó és görög között rögtön ráismerni a törökre: nem kínálja árúját egyetlen szóval sem, nem hívogatja a vevőt. Allah majd küld neki vásárlót. S ha nem küld, legyen meg az ő akarata.

Nagystilű, öntudatlan visszavonulása ez az ozmán világnak a modern Európa elől. És a modern Európa lassan átszivódik a török birodalomba, mint az aranka a lóherébe. Csillogó tallérokat csusztat a zsebekbe, de e közben észrevétlenül kiszívja a vért. Az európai versenynyel távolról sem képes a török megmérkőzni. Konstantinápoly nagy boltjaiban s a bazárban látni, mint veszíti ősi karakterét a török kézi munka. Még feltűnőbben láttam ezt Brüsszában, Kis-Ázsia e paradicsomi fekvésű régi híres városában, ahol, míg ez volt a törökség fővárosa, csodás faienche-munkákat készítettek. A nagy szultánok majolika-koporsói, a »zöld dzsámia« falburkolatai elkápráztatják a szemet. De ez mind ősrégi munka, ma ugyanebben a faienche-városból mechanikusan előnyomott s aztán felületesen átfestett majolika-holmit kínálnak. A híres brüsszai selyem hova lett? Svájczban csinálják, himzögépek segítségével. Így vész nyomról-nyomra az ősi karakter.

... Kürtzó hallatszik: jön a császár. A lejtős út mindkét szélén tisztelgésre sorakoznak a gyönyörű szálas katonák. A zenekar rázendít az indulóra.

Remek arab paripákon léptetnek elő a testőrök. Minden szem a lassu lépésben közeledő hintóra szegződik. Nem is cifra, nem is feltűnő. Két hófehér paripa huzza. Előbb a hátsó ülés látszik: háttal a kocsisnak egy rettenetesen kövér úr ül parancsnoki egyenruhában. A beavatottak megmondják, hogy ez a hadügyminiszter. Vele szemben ül a szultán.

Meg van görnyedve. Alakja megtörtnek látszik. Sem jókedv, sem boru nem ül az arcán. Napbarnitott, sápadt arcz, erősen római orral. A szakálla szürkével elegyes rőt színű. Előre hajolva ül, keze a kardján nyugszik. Fekete redingot van rajta, fején a piros fez. Fakó szenttelenség látszik a szeméből, gépiesen köszön olykor, török módra. Kicsinynek, megviseltnek, soványnak látszik, roppantul kikezdhetők az izgalmak, a bizonytalanság érzete. Mintha már régóta megunta volna az életet, csak a makacság tartja még őt. Ő, a nagy padisa, a kalifa, tulajdonképpen az egész mohamedán világ ura. S az akar maradni az egész világ ellenére, ha tetszik. Külső megjelenésére rá van főtve egész politikája: nem erőről beszél, hanem nembánomságot szinlelő ügyes bujósdiról.

Két percz alatt a szultán megérkezik a mecsethez, kiszáll s egy félórát időz odabenn. Azalatt követi a kísérete, meg egy csukott hintó. Ezt oda vontatják a mecset mellé s rögtön kifogják előle a pompás arab kanczákat. De nem száll ki belőle senki sem.

— Abban vannak a hárem hölgyei közül néhányan — sugdossák körülöttem.

A szelamlík szertartása után gyorsabb tempóban tér vissza az Ildiz-kioszkba a császár. A fehér mének pompásan ügetnek föl a lejtőnek s az egész kíséret, a főhivatalnokok, az udvari méltóságok, a basák egy tempóban szaladnak a hintó megett. Egy-egy magasabb rangú méltóság két kezével szoritja a melléhez az érdemrend csillagait, nehogy futásközben lehulljon valamelyikük. Csak néhány nagyon kegyelt basát éri a kitüntetés, hogy lóháton ügethetnek a hintó megett.

Ez mind gyors tempóban történik. Az egész udvar szalad. Egy pillanatra meglátni ismét a háremhölgyeket vivő hintót is. Az ablak most le van eresztve, karcsu nőalakot pillantok meg benne, a bubjától egész le fréz-színű selyemfátyolba takaragatva. Ugy hat, mint egy leleplezésre előkészített szobor. Azután tovább folyik a szaladás, az Ildiz-kioszk portája felé. Mintha mindenki egy percznyi meggondolatlanság után menekülne a nyilvánosság elől. Mintha szöknék minden Konstantinápolyból...

Egy percz múlva ismét bezárulnak az Ildiz-palota hermetikus kapui. Ott ismét csönd és némaság uralkodik. Csak a palota világos homlokzatai látszanak és fekete, bronzlevelű, rendületlen cziprusok, mind megannyi örök időkre állított obeliszk.

Benn pedig valószínűleg föllélekzik egy nagy ur s megtörli verejtékes homlokát, hálát adván Allahnak, hogy ez a szelamlík is baj nélkül mult el.

Figyelmeztetjük tisztelt tagtársainkat, hogy az alapszabályok értelmében mindazokat, kik áprilisi illetékeiket legkésőbb június hó 1-éig be nem fizetik, törülni leszünk kénytelenek.

Az igazgatóság.

Ujabb kedvezmény a „Kitartás“ tagjainak. Igéretünkhöz hiven, minden tekintetben azon igyekezünk, hogy tagjaink számára, ahol csak lehet, a legmesszebb menő kedvezményt biztosítsuk. Ujabbán sikerült megnyernünk egyesületünk részére *dr. Rajmann Kálmán* fogorvost, aki a „Kitartás“ tagjainak (a tagkönyvecske felmutatása mellett) 50% árengedménnyel áll rendelkezésére. Dr. Rajmann Kálmán fogorvos lakik Budapesten, VIII. ker., József-körút 45-ik szám alatt.

Figyelmeztetjük egyuttal a „Kitartás“ tagjait, hogy *Kertész Ármin* máv. hivatalnok könyve, a vasuti altiszti vizsgálatra képesítő tankönyv még mindig kapható a „Kitartás“ kiadóhivatalában, 1 forint 20 krajczár bolti ár helyett 80 krajczárért.

Idegenek a párisi kiállításon. A kiállítás megnyitása óta körülbelül kétszer annyi utas érkezik naponta Párisba, mint amennyi a múlt évnek ugyanabban a hónapjában érkezett. Április 15-ikétől 22-ikéig, vagyis a kiállítás megnyitását követő héten 402.969 idegen szállt ki a különböző pályaudvarokban, míg a múlt évben ugyancsak ezen a héten: 241.984. Az 1867-iki kiállítás egész tartama alatt csak 525.671, 1878-ban 571.792 és 1889-ben egy millió 650.000 ember érkezett Párisba. Azokat a külföldieket, akiket elkedvetleníthettek a legutóbb történt balesetek, nagyon megnyugtathatják azok az intézkedések, amelyeket a kiállítás vezetősége a hidak megbízhatósága dolgában tett. A Mars-mezőn az összes hidakat és átjárókat a leggondosabban megvizsgálják és több órán át kétszeres súlylyal terhelik meg próbául, mint amennyi a legvégső esetben rájuk kerülhet, ha emberekkel sűrűn el vannak lepve. Ez a súly négyzetméterenként kétszáz ezer kilogramm. A számítás szerint öt embert (nyolcvan s száz kilogrammot) is szánnak egy négyzetméterre.

A burok szabadságharcza cím alatt rendkívül érdekes kis könyv jelent meg a »Pannonia« kiadásában (Budapest, VII., akácfa-utcza 22. sz.) *Tamássy Béla* tollából. E könyv tulajdonképen a burok történelmi fejlődését adja vonzó modorban. Ez most ugyszólván a legaktuálisabb olvasmány. A könyv maga megérdemli mindazon szimpathiákat, melyek most az egész világból a burok felé fordulnak. Ára mindössze 60 fillér.

A világ mult évi bortermelése. A Moniteur Vinicole összeállította a világ mult évi bortermelését. A bortermelő országok élén most is Franciaország áll csaknem negyvennyolc millió hektoliterrel,

mely termés tizenhat millióval mulja felül az előző évi termést. A második helyen Olaszország áll huszonkilenc millió hektoliterrel, a harmadik bortermelő ország Spanyolország huszonhét és fél millió hektoliter bortermeléssel. Következik Románia hat millió, Algir öt és fél, Bolgárország négy millió hektoliterrel, Oroszország 3,120.000 hektoliterrel, Portugália harmadfél millió hektoliterrel, körülbelül ugyanennyit termelt tavaly Ausztria és Magyarország együttesen és pedig még ebből is Ausztriára csaknem kétszer annyi esik, mint Magyarországra, ami siralmas képét adja az egykor világhírű magyar bortermelés mostani állapotának. Ezután következik Németország két millió, utána Görögország másfél millió, Svájc egy millió hektoliterrel, az Azóvi, Kanári és Madeira szigetek 300.000 hektoliterrel, Szerbia 800.000 hektoliterrel és végül Tunisz 120.000 hektoliterrel.

Drága távirat. A londoni »Morning Post«-nak háromszázhatvan fontjába, azaz csaknem négyezeröttszáz forintjába került az a távirat, amely Ladysmith felszabadulását jelentette. Ennek a lapnak nyolcz tudósítója van Dél-Afrikában; ha valamennyien ilyen kimerítően tudósítanak, hamarosan csődöt mondana a »Morning Post«. Szerencsére a vereségeket nem táviratozzák meg. Akkor már nem élne a »Morning Post«.

Csere. Kassán beosztott vizsgáló lakatos cserélni óhajt Budapest bármely pályaudvarán beosztott vizsgáló lakatossal. Cserélni óhajtók forduljanak Grünberger Dávid máv. vizsgáló lakatoshoz. Lakik: Kassa, sötét-utcza 2. szám alatt.

REGÉNY-ESARNOK.

A ki nem tudott kettőt szeretni.

Regény.

Irta **Halévy J.**

(Folytatás.)

— És mi ugyanazok maradtunk, akik voltunk!
— Igen — igen, látom! — Bordeauxban nagyon szomorú, barátságtalan lakást béreltünk és berendeztük magunkat, s ott nemsokára végtelen hosszú órákat töltöttem egyedül. Paszkal sohasem volt otthon, mindig járt-kelt a városban. Végre, a mult november hóban jött egy színésznő Párisból a mienk helyébe, ki megbetegedett. Nem volt sem nagyon szép, sem nagyon fiatal, de nagyon elegáns és sok ékszerekkel, gyémántokkal birt. . . . Először egy új darabban lépett föl — Paszkal játszotta a főszerepet — nekem nem volt semmi dolgom abban a darabban, de azért minden este elmentem vele a színházba és az előadás után együtt mentünk haza. A negyedik előadás estéjén épen föltettem kalapomat, midőn mondá: én nevetségessé teszem őt tulságos szenvedélyemmel, mely mindig sarkában akar lenni, úgy néz ki, mint egy iskolásgyerek, ki dadája felügyelete alatt áll. . . . Szó nélkül letettem kalapomat és otthon maradtam. Paszkal késő éjjel jött haza. S ez így ment egy darabig. Egy hét mulva egyedül ülök otthon, mint rendesen — esti tíz óra volt. Csengetnek. Fanny volt, egyik társnóm, kivel barátságos lábon álltam, föl volt háborodva — tovább nem tühette, mi történik a színházban,

anélkül, hogy velem közölje — én azt már régen sejtettem. . . . Mindenféle tanácsot adott nekem — hogy kell a férfikkal bánni, mint kell őket lekötöni, s mit tegyek, hogy Paszkalt kiragadjam ama nő kezéből. — »Tegyen úgy, mintha már nem szeretné«, mondta, magával akart vinni vacsorára. — Megköszöntem jóakarátát s otthon maradtam, Paszkalt várva. . . . Ő nem mentegette magát, nem tagadott semmit, mindent bevallott töredelmesen, lábaimhoz borult, sirt és égre-földre esküdött s mindent ígért — az a nő ezentul nem létezik az ő számára. . . . Meg vagyok győződve, hogy komoly szándéka volt vele szakítani, akkor, midőn így beszélt velem — csak hogy három nap múlva ismét minden a régiben volt. Ilyen volt az én életem hat hónapig. Emlékezik még a Lacalpranéde-pártra? Olyan volt körülbelül a mi életünk is, csak hogy én nem bírtam ama nő megadásával és bátorságával. . . . És Paszkal mégis szeretett engem — mert őt is bántotta, hogy nekem olyan fájdalmat okozott s gyakran egyszerre csak hozzám jött bűnbánólag, szeretettel — de a másik erősebb és furfangosabb, ügyesebb volt mint én, ő Párisba szerződtetett és Paszkalnak is helyet szerzett ugyanazon színháznál. . . . Tegnap reggel elutaztak együtt. Paszkal megszökött — nem volt bátorsága tőlem elbucszni — nem volt igazsága, hiszen én nem tehetek neki szemrehányást. Mit tehet ő arról, hogy már nem szeret? — Először arra gondoltam, hogy utána megyek Párisba; ő és önök között ingadoztam; ő megszánt volna, nem lökött volna el magától, nemde aztán? A régi küzdelem újból kezdődött volna és nekem már nincs erőm annak folytatására — és különben azt sohasem tudtam felfogni, hogy azok, kik oly határtalanul szerették egymást — aztán csak egy kicsit legyenek jók egymáshoz. És inkább idejöttem önökhöz. Ha utóda, édes Lemuche papa, engem szerződtetne, akkor talán minden jóra fordulna. El lennék foglalva, komolyan tanulnék és valami célom volna, és aztán itt lehetnék önökkel.

— Az itteni színház zárva van, mióta én visszavonultam. De nekem más terveim vannak veled, gyermekem.

— Nekem is, Cäsar — szólt közbe Klementin — ma este majd beszélünk róla.

Óriási különbség volt a két testvér tervei közt. Cäsar így nyilatkozott:

— Holnaptól kezdve valami nagy szerepre fogom betanítani, Maro kisasszony hagyományai szerint. Aztán Párisba viszem Criquettet s felléptetem a Comédie françaiseben vagy az Odeonban, s akkor meglátják, mire képes Lemuche tanítványa.

Klementin pedig azt felelte:

— Criquettet Párisba vinni, hogy ott Paszkalt és minden bűbánátát találja! — Nem! Fel kell hagynia a színészelettel! Hadd maradjon itt nálunk, majd megszokja a mi csendes életünket, s idővel bizonyára majd találkozik valami jóra való ember, kinek annyi esze van, hogy nem törődik a multtal s nőül veszi őt.

Heves vita támadt a testvérek közt a színház mellett és ellen. Azt illetőleg azonban teljesen meggyeztek, hogy Criquette egyelőre náluk fog maradni és mindent elkövetnek, hogy ismét kibéküljön az étellel.

És azon igyekeztek is egyesült erővel; a szégyen gyermek teljes szívéből tudta gondjukat és gyöngédségüket méltányolni és nagy háladatossága

nem is engedte neki, hogy szomorú legyen; attól tartott, hogy hálátlanok tünnek föl.

Lemuche egy este az asztalnál a legjobb színházi adomáit adta elő, Criquette fölvidítására; és ő azért — anélkül, hogy a megerőltetés észrevehető lett volna — régi kedves nevetésével megjutalmazta — azzal a vidám nevetéssel, melyet még egyszer sem hallottak visszatérése óta.

Midőn Klementin együtt volt fivérével, mondta:

— Cäsar — ő nevetett!

— Igen — nevetett!

— Oh, majd kigyógyul köztünk nagy bűbánatából!

— Nagy művésznővé képezem őt ki.

— Oh nem! Soha többé nem lép a színpadra

Criquette ezalatt szobájában ült s levelet olvasott Szérignantól, melyet Klementin aznap kapott és neki adta olvasni. Különös figyelemmel olvasta újra meg újra ezen sorokat:

»Mondja, vagy írja meg kis barátnőjének, hogy egy bizonyos utazó, ki 1870. márczius 10-én Bangkok és Szingapore közt a Chow-Phya hajón e levelet írja, gyakran, nagyon gyakran hallani véli Le Mans főegyházának harangjait. Csak a szemét kell behunynia, s maga előtt lát egy fiatal nőt, ki ódon építmény falához támaszkodik. Ő nem feledte el azt a fiatal nőt és nem feledheti el soha. Bár boldog lenne az élete! Ez legforróbb óhajta!»

E szavaknál: »Bár boldog lenne«, Criquette könyekre fakadt. Sirt-ritt, de könyei már nem voltak olyan keservesek, mint máskor.

És még azon este forró imát küldött az égbe a barátjáért, kit alig ismert és ki messze távolban márczius 10-én róla megemlékezett.

XVI.

Ez a barátja 1870. augusztus 14-én a Kéka folyó partján állt, egy siremlék előtt, melyet egy nő emlékére emeltek, ki a sirig és a sirontul is hű maradt férjéhez, ki fiatalon meghalt s őt özvegyen hagyta. Szérignan és utitársa Breme Marcel márki nagynehezen betűzgették a khinai feliratot: »Te-hong teheu pou se eut Kiun, teheu fanpon se eul fan«, ami annyit tesz: »Igazlelkű ember nem szolgál két urnak, erényes nő másodsor nem megy férjhez«.

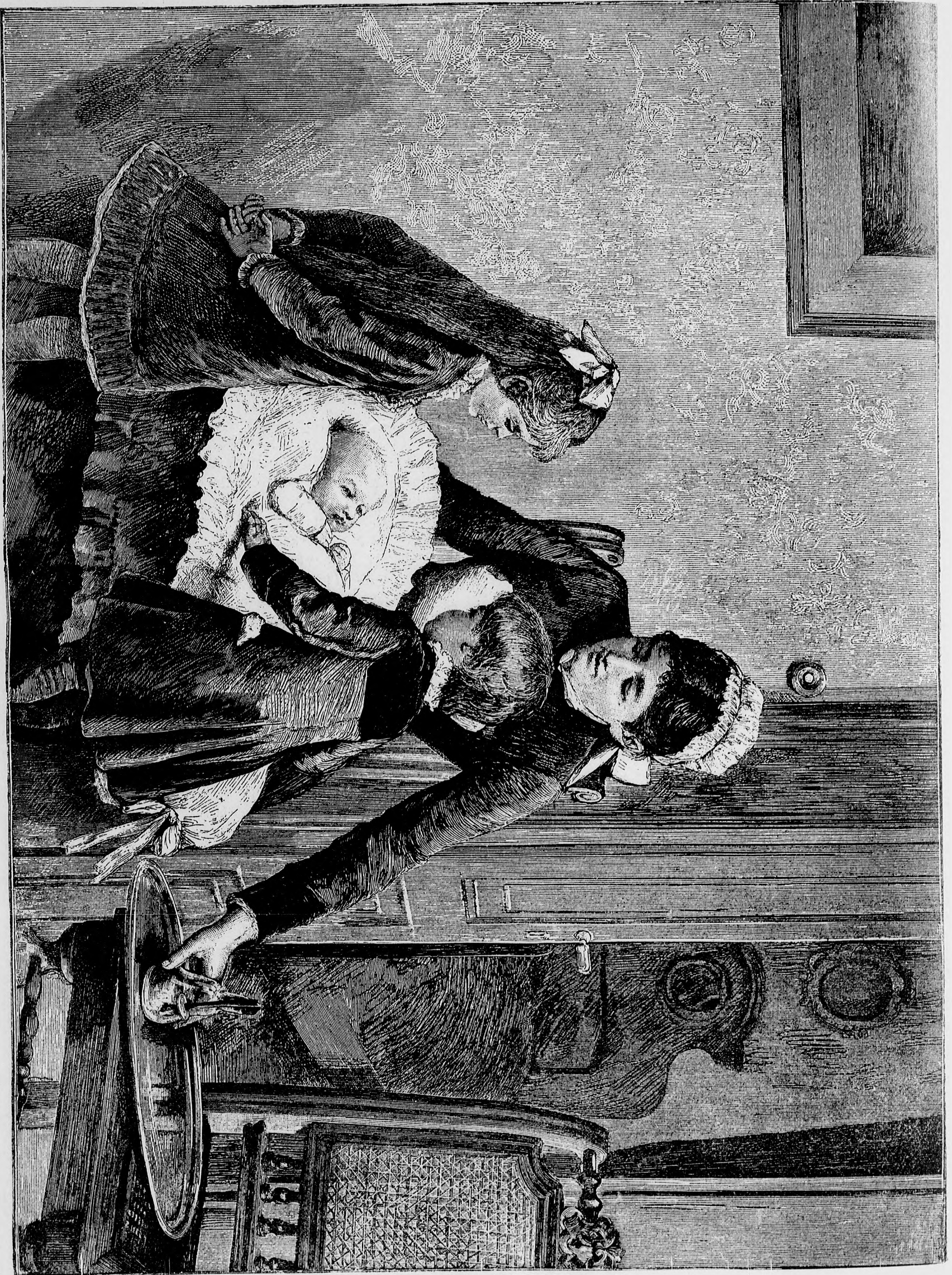
A fiatal urak még ezen elv helyessége fölött elmélkedtek, midőn szolgálk egyike oda sietett, ki diadalmasan magasra emelt egy csomag levelet és ujságot, melyeket utánuk küldött Shangaiból a francia konzul.

— Levelek otthonról! — A fiatal emberek mohón kaptak a leveleken, mindegyikük kapott vagy tizet. Először a legismertebb írásokat kiválogatták. — Hála Istennek! A drága otthonvalók mind egészségesek és boldogok vagy azok voltak legalább két hónappal ezelőtt, a mint a levelek keltjéből látni. Az utazók megkönnyebbülten föllélekzenek, s hozzáfognak a többi levelek felbontásához, hogy nyugodtan olvassák, midőn Szérignan egy postabélyeg nélküli levelet feltör, melynek címét ismeretlen kéz írta, alig vet egy pillantást a papírra s máris kiált:

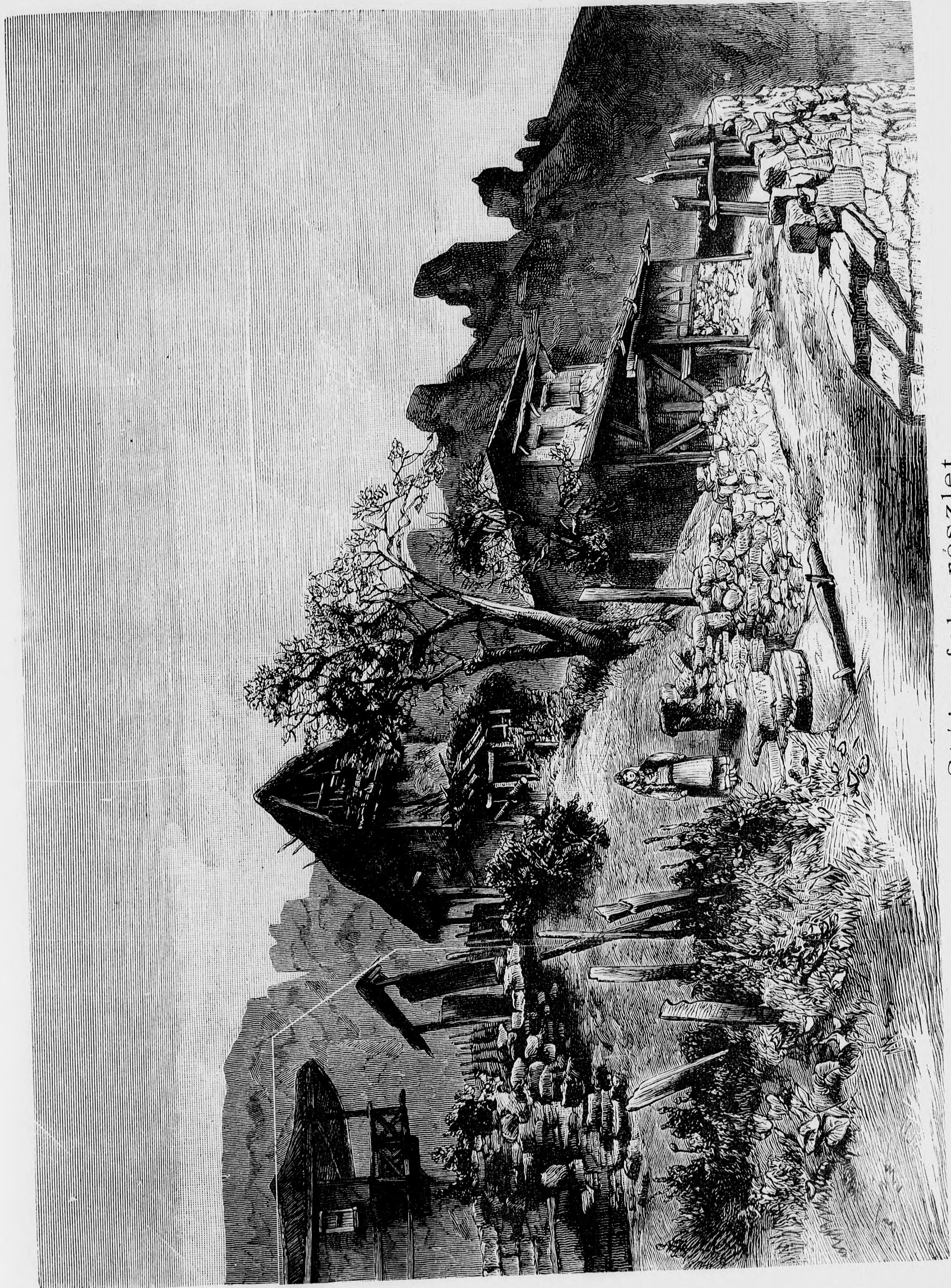
— Marcel, Marcel!

— Mi baj? — kérdé amaz.

— Háború! — felelt Szérignan. — A háború már kitört Francia- és Poroszország közt s ma már bizonyára a Rajna partján harcznak — —

Az anyja öröme.

Stájer falu-részlet.

És valóban is heves ütközet volt azon napon, de nem a Rajna partján, hanem a Metz falai alatt.

A fiatalok azonnal utnak indultak, s elég hosszú hajózás után, melyeket a szomorú hírek, miket minden kikötőben hallottak, igen kinossá tettek, végre Marseilleben partra szálltak s megtudták, hogy a háborúnak még nincs vége. Ez október 20-ikán volt. E szerint még ők is harcolhatnak a hazáért. Brém Jean, Marcel fivére, százados volt egy zuáv-ezredben, mely Le Mans-ban állomásozott; ő alatta akart a két fiatal ember szolgálni.

Bordeaux-on át Toursba érkeznek. Marcel előre siet, míg Etiénne nővérét meglátogatja, kinek birtoka csak egy óránnyira fekszik Tourstól és másnap reggel már utban volt Le Mans felé.

Két nap múlva már teljesen föl van szerelve s gyakorol a kék zuávegyenruhában a Jakubinus-téren, a színházzal szemben. Mig azon igyekszik, hogy a szokatlan foglalkozásnak lehetőleg megfeleljen, gondolatai néha Lemuche papa házához elbarangolnak és főleg ama bájos fiatal nőhöz, ki egykor itt a szemközti színházban játszott. Nem tudta mi lett belőle, még nem volt ideje egykori nevelőnőjét felkeresni. Ha még 24 óráig Shanghai-ban marad, még megkapta volna Klementin levelét, melyben megírta neki, hogy az ő kedves Criquetje visszatért s nála keresett menedéket.

A mint vége van a szolgálatnak, Lemuche kis házához siet és csenget. Cäsar papa nincs honn, Criquette egyedül ül a nappali szobában munkájával. Ő nyitja ki neki az ajtót a sötétben (nagyon borus est volt) s ő csak egy katona alakját pillantotta meg.

— Mi tetszik? — kérdi. De Szèrignan megismerte hangját. — Ön itt van kisasszony!?

Criquette is ráismer most és mind a két kezét nyújtja neki.

— Oh, mennyire örül majd Klementin néni. Azonnal elhivom!

De Etienne nem bocsátja el kezeit.

— Mindjárt, mindjárt — mondja — hadd lássam meg önt előbb. Milyen boldog vagyok, hogy itt találom!

A szobába vont a és szemlélte.

— Megváltoztam, nemde?

— Igen.

— Szomorú időkkel éltem. Paszkal elhagyott, már nem szeretett.

— Már nem szerette?

— Ugy van.

— De akkor egy másikkal joga van önt szeretni, és azt kimondani is.

— Nem, nem, — arra nincs joga senkinek! Csak azért engedtem szavának, mert gondoltam, jobb, ha azonnal tisztába jövünk egymással, magyarázat kell — —

— Magyarázat — minek? Én már két évvel ezelőtt szerettem önt, engedje, hogy tovább is szeressem.

De épen azt nem akarom! . . . Szomorun, elhagyottan jöttem ezen házba. Sokat szenvedtem; ma már kissé nyugodtabb vagyok. Különb azóta annyi bajt és szerencsétlenséget látunk folyton és folyton, miszerint az embernek ideje nincs, hogy saját boldogtalanságával foglalkozzék. . . . Milyen áldott, jó emberek fogadtak engem házukhoz, azt mondanom sem kell, azt ön épen úgy tudja, mint én. Ugy bännak velem, mintha gyermekük lennék,

Klementin néni is tegez engem, úgy mint Cäsar papa. Ma is azt mondták nekem: »Te vagy a mi leányunk!« Érti-e most, mire kötelez a dolog ezen állása engem és önt is?

— Igen, — értem.

— Arról meg voltam győződve. Most elhivom Klementin nénit.

(Folytatása következik.)

ISMEREK TÁRA.

Az elhizás ellen.

Ebstein göttingiai tanár hasznos utasításokat ad az elhizás ellen. Ő ezen a téren szakértő és így szava nagyon komolyan veendő. Már korán ügyelni kell a kövér szülők gyermekeire, akik már az első években szintén hizásnak indulhatnak, s akkor rögtön elejét kell venni a bajnak. A serényebb izomműködés előmozdítása ilyenkor az első eljárás, azonkívül vigyázni kell az étrendre, hogy a gyermekek ne ehessenek mindent és olyan mennyiségben, amint nekik tetszik. Különösen el kell tiltani a sok édeséget. Szigorúan be kell tartani a háromszor való étkezést naponkint, s a tíz órát és az uzsonnát végképpen ki kell küszöbölni. A beteg nagyon lassan egyék és gondosan rágja meg az enniat, s mihelyt a jóllakásnak első érzete jelentkezik, rögtön be kell szüntetni az evést. Olyanok pedig, akik hozzá vannak szokva ahhoz, hogy sokat gyorsan egyenek, vigyázzanak, hogy az első jóllakás érzete után beálló hamis étvágyat ne vegyék komolynak. Kövér emberek ebéd után semmi szín alatt sem szabad aludniok, azonkívül az ágyban heverészni sem szabad sokáig a kövér embernek. Bor és pálinka kerülendő, legfeljebb egy csekély alkoholtartalmu asztali bor engedhető meg. Föltétlenül káros a nőknél elterjedt eczetivás, amelynek a fogyás volna a célja. Ebstein tanár a hizásra hajlandó fiatal leányoknak különösen a lelkére köti, hogy ne egyenek édes nyalánkságokat.

A világ legnagyobb gyémántja.

A világiállítás francia ékszerosztályában látható a világ legnagyobb gyémántja. Mult évben találták Jagersfontein gyémántbányájában, Dél-Afrikában; kétszázharminczkilencz karátot nyom, mig az eddig ismert legnagyobb gyémánt az »Orloff« százkilenczvenhárom karátos. Külön szekrénybe van elhelyezve ez az óriási gyémánt, és egész nap annyian állják körül, hogy a kormánybiztosság már korlátokat emeltetett körül, hogy a szekrény üvegabláit megvédelmezzék. Nappal egy kirendelt ember vigyáz a gyémántra, éjjelre pedig vasszekrénybe zárják a ragyogó követ.

Vademberek temetkezése.

A Salamon-szigeteken egy esztendő óta a Mariánusok végzik újra nagy buzgósággal a missziót. Ezeknek a szigeteknek a népe igen vad, még az emberhúst is eszi néha, többnyire gyermekeket áldoznak fel a saját vérükből. A fehér ember husáról azt mondják, hogy nagyon szívós és sós. Fel-nőttjeik nagyobbára természetes halállal mulnak ki, ezeket azután igen egyszerűen temetik, ha szegény emberek voltak. A czápáknak vetik őket a tengerbe. Ha azonban valamelyik főnöküket ragadja

el a halál, annak a temetése már sokkal körülményesebb. A forró éghajlat ellenére is néhány napig tartják ravatalon a holttestet, amelyhez a rokonok és ismerősök messze földről összegyűlnek. Sirató asszonyok borulnak a tetemre, hogy hangos szóval hirdessék a rokonság gyászát. A férfiak hosszú egyes-sorban az erdőbe vonulnak fát vágni. Azután máglyát raknak az udvaron és meggyújtják. A máglyát asszonyok tánczolják körül, míg föl nem lobog a tüze, akkor fölibe helyezik a halottat és ugyancsak melléje fektetik a feleségét, akit előbb, miután kijelentette, hogy férjével együtt kíván az örökkévalóságban vándorolni, agyonütöttek. Miután elégték a tetemek, ijesztőfákat tüzködnek a máglya köré, hogy a holtak szabadult szellemeit elriasszák. Nagymennyiségű élelmiszert is hordanak az üszkös máglya fölé, hogy a holtak abból étkezzenek és ne kívánják meg az élők házi állatait. Ezután fölkerekedik az egész falu és kivándorol a halál színhelyéről, mert fél a holtak hazajáró lelkétől. A gyász esztendőig tart náluk és kemény böjtölésben nyilvánul, amit aztán ünnepi dus lakomával rekesztenek be, amikor a gyermekek husa kerül tálalásra. Lakoma után varázsitalt isznak és azzal meg is mossák öt érzékszervüket, hogy az elhunytak lelkei hozzájuk ne juthassanak.

Központi gázlámpagyújtás.

Régi törekvése a gáztechnikusoknak, hogy a nyilvános gázlángokat, ép úgy mint a nyilvános villamos-világot, a központból gyújthassák meg. Két elmélet vezethet a megoldáshoz. Az egyik a villamos nyitókészülékek alkalmazása, a másik a gáz nyomásának a megváltoztatása. Ezt az utóbbi elméletet az újabb időben gyakorlatilag alkalmazták is. Chateaubriandban Besnard találmánya szerint a gázlángok úgy gyúlnak ki, hogy erős feszítés alatt kinyílnak a gázcsapok, a kioltás pedig a feszültség gyors változtatásával történik, úgy hogy a gázgyárban a hivatalszobából szabályozzák a nyilvános gázlángokat. Az angol Journal of Gaz-Lighting szerint Besnard találmánya csak olyan kis területeken alkalmazható, mint Chateaubriand, mert ha távol vannak, a nyomás és a gázfeszültség változása közt nagyon eltérők az összefüggések, és más készülékeket kell alkalmazni a közelfekvő és távoli lámpásokhoz.

Május elseje — újév.

A naptártudósok felhívják a figyelmet az idei május elsejére egy igen érdekes szempontból. E szerint május elseje most, ebben az esztendőben, nemcsak a szociálistákra nevezetes, hanem több mint kétszáz millió emberre nézve azért is, mert egyik legnagyobb ünnepnapjuk. A mohamedánok ugyanis 1900. május elsejében újév napját ünneplik. Ezzel a nappal kezdődik a mohamedánok 1318-ik esztendeje. Az ő esztendejük háromszázötvennégy, illetőleg háromszázötvenöt naphól áll és az ő időszámításuk tudvalevőleg Mohamednek Mekkából Medinába való menekülésénél kezdődik. A naptártudósok visszafelé megmondhatják, mikor esett össze a mi május elsejünk az ő újévükkel és a jövőre nézve is megtehetik erre vonatkozólag a számításukat.

Fekete ujságírók.

Az atalantai egyetem kiadott egy tanulmányt, amely a négereknek Amerika szellemi világában

való szerepéről értekeznek. Ebben a tanulmányban olvasható az az érdekes adat, hogy három napilap, százharminczhat hetilap és tizenegy tanügyi lap kizárólag négernek szerkesztésében jelenik meg. Pedig néhány évtized előtt Amerikában ugyancsak alárendelt helyzetben éltek még a feketék és csakis fizikai munkát végeztek.

Alakok a hold felületén.

A legtöbb ember valami különös alakzatot fedez fel a holdon. Hanem egyik ilyen alakzat sem hasonlít a másikhoz. Ez egy érdekes kísérletre birta Camille Flammariont, a hírneves francia csillagászt. Egy csomó kisebb-nagyobb jelentőségű férfiut megkérdezett arra nézve, hogy pontosan adják tudtára neki, milyen formákat láttak a hold felületén. Néhány érdekes feleletet kaptak. Saint-Saëns, a komponista, egy kenguru körvonalait ismerte fel, Aquilino Barba egy imádkozó madonnát vett észre, Zamboni egy férfi és női fejlet látott, amint csókolódnak, A Pierot egy kinyújtott karu férfiut, M. de Balaszny Kaint, amint egy vasvillán Abel testét viszi, Quénisset egy férfi törzsét és lábát. A kérdezetteket arra is megkérte Flammarion, hogy egy kis vázlatot is rajzoljanak tapasztalataikról. Ezeket a rajzokat albumba gyűjtötte és a francia csillagászati társulatnak ajándékozta.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Figyelmeztetés! Kérjük a tisztelt tagokat, hogy minden egyes befizetésnél a tagkönyvecske számát okvetlenül felírják a seck- vagy utalvány-lapokra, mert különben a nehézkes kezelés miatt könnyen megtörténhetik, hogy igényeik csorbát szenvednek.

Utczai lámpás-avatás. Bilberach német városka szerénységéről élénk képet ad a következő kis tudósítás: Ritkán nyilvánult még olyan nagy öröm egy utczai lámpás felállításánál, mint amikor Birkendorf külvárosban a Meltenberg-ut lakóinak beadványára egy lámpást felavattak. Alig készült el a lámpás, virágfüzerekkel díszítették fel, s este, mikor a lámpást legelőször meggyújtották, száznál nagyobb főnyi közönség özönlötte körül. Zene szólt, tűzijátékot rendeztek, s hirtelen előkerített sörös korsók jártak kézről-kézre. Üdvözlő beszéd hangzott el, s lelkes éljenzés harsant fel a beszéd nyomán.

Szivar papirból. Amerikában legújabbán nagy sikerük van a papirból készült szivaroknak. Ezek a szivarok szószerint véve papirszivarok, mert bosszabb ideig erős dohánylében áztatott papirlapokból készülnek. Ezeket a papirlapokat aztán összpreselelik, s rendes alaku szivarokat gyártanak belőlük.

Ruhabörzék. Londonban most sorra nyílnak olyan intézetek, amelyekben a legdivatosabb utczai öltözékeket, báli és estélytoiletteket, háziruhákat, juponok, bluzok és más női kosztümök kaphatók rendkívül olcsó áron. Az ilyen ruhabörzékben (dress-exchanges) a legelőkelőbb hölgyek küldik el a toalettjeiket, amelyeket legfőleg háromszor-négy-szer használtak. És megüzenik a ruhabörzék tulajdonosainak, akik tulnyomóan nők, hogy ezt és ezt a

kosztümöt ennyiért és ennyiért adják el. Ha a kijelölt összegnél nagyobb pénzért adhat tul az üzlettulajdonos, az az ő haszna. Különbön pedig minden öt fontos küldeményért csak harmadfél shillinges beiratási díjat, minden további husz shilling után hat pennyt nyerhet csak a ruhabörze, s az üzlet lebonyolítása után csakis az egész összeg tíz perczentjével kell megelégednie. Ha egy negyedév leforgása alatt a börze nem adhatja el a ruhákat, akkor vagy visszaküldi őket a gazdájának, vagy pedig egy negyedévre ott fogja megint újabb beiratási díj fejében. Sok tekintélyes, de kevésbé vagyonos család nőtagjai ezekből a börzéből szerzi be a szükségleteit.

Végrendelkezés fonográf-fal. Végrendeleteket többféleképpen csináltak. A végrendelező vagy maga írta, vagy mással iratta s maga csak aláírta, vagy akár szóbelileg is végrendelezett tanuk előtt. Amerikában új módja is akadt a végrendelezésnek s lehet, hogy ezé a jövő. A végrendelezés fonográf-fal. A New-Yorkban olasz nyelven megjelenő »Araldo Italiano« írja, hogy Rochesterben nemrégiben meghalt egy A. A. Putman nevű mérnök. Néhány nappal a halála előtt bele mondta a végrendeletét egy fonográfba. Ehhez az aktushoz több jegyzőt, ügyvédet és családtagot toborzott össze, ámbár erre, mint maga is erősítette, nem igen lett volna szükség. Amikor elmondta a dolgát, a kezébe vett egy megmelegített tüt és bele írta a forgó henger viaszkjába:

— Ez az én utolsó akaratom.

Aztán aláírta a nevét s a tanukat is megkérte, hogy írják alá a nevüket.

Egy védő beszédéből. . . . és esküdt uraim, ha önök megfontolják, hogy védenczem másfél évvel ezelőtt a lábát törte, hogy háromszor nősült, hogy később az izákosságnak engedte át magát, és hogy már kétszer érték rajt betörésen, akkor nem tagadhatják meg tőle azt, hogy a szerencsétlenség őt nagyon üldözte.

Fejedelmi kereskedők. Az európai fejedelmek és uralkodó hercegek legnagyobb része iparos és kereskedő is egyszermind. Ezt a meglepő hirt ujságolják a francia lapok, melyek a következő kétségkivül hitelképes czégeket sorolják fel:

Oroszországban a Romanow borkereskedő czég egyike a világ legnagyobb forgalmu üzleteinek s kaukázusi szőlőből kikerülő finom borok nemcsak Oroszországban, hanem az egész világon kedveltek. A czég feje Miklós, a minden oroszok czárja. A szász király porcellángyárai évenként több milliót jövedelmeznek. A meklenburgi nagyherceg lovakkal, a Koburg herceg gyümölcscsel, a bajor regensajttal kereskedik. A schleswig-holsteini herceg keményítőgyára legnagyobb Németországban. Stolberg herceg bányái óriási mennyiségű ezüstöt szolgáltatnak, Bismarck herceg papirossal kereskedik s a porosz lapok nagy részét az ő gyárai látják el papirossal. A német császárnak Charlottenburgban nagy porcellángyára van, mely erősen versenyez fejedelmi konkurrensének, a szász királynak gyárával. A német császár különben minden, még kávé is Potsdamban öt kávéháza is van.

Cserkeszek. Egy harmincz felnőtt férfiből, tizenöt asszonyból és egy csomó gyermekből álló cserkesz-csapat a napokban vonult be a berlini állatkertbe lovaival és egyéb házi állataival. A csapat egyenesen a Kaukazusból jött, a Kaspi-tó

mellékéről. Az osszéták törzséhez tartoznak és nem kis fáradságba került őket rábirni, hogy így családostul hosszú időre eltávozzanak hegyes hazájuktól. Az osszéta férfiak mindannyian szálas alakok. fekete hajjal, nemes szabásu barna arczczal. Festői ruházatuk bokáig érő karmazsinveres kabátból, a cserkaszkájából és hófehér báránysüvegéből áll. Fegyverzetük: puska, tör és pisztoly. A nők visellete az orosz nőkéhez hasonlít. Szeretik a hosszú, tarka ruhákat, a himzett pruszlikot, meg fejükön nagy tarka kendőt vagy kaczer kis bojtos sapkát viselnek. Az osszéták nemzeti táncza meglehetősen egyhangu. A harmonika bus hangjaihoz, amelyen többnyire nő játszik, a tánczban részt nem vevő férfiak addig járják a taktust, míg a tánczot egyetlen férfi és nő járja polkalépésben, hol előre, hol hátra lejtve. Néhány férfi a kardtánczot is bemutatta, ami sok bátorságot kíván a tánczostól. Igazán elemükben azonban csak lóháton érzik magukat az erőből duzzadó alakok.

— A földi boldogságot a lóháton találod meg — ezt tartja egyik közmondásuk.

Apró, de szivós és temperamentumos lovacskák ezek a cserkesz lovák, amelyek macskaügyességgel, könnyedséggel mozognak, forgolódnak és vágatnak lovasaik súlyos terhe alatt. A cserkeszek lovagjátékai igazán bámulatosak. A legveszettebb vágatás közben papirdarabokat, pénzt és egyéb apró tárgyakat kapnak fel a földről, vagy lőnek darabokra, majd megfejthetetlen ügyességgel vágatás közben a ló hasára kusznak s így vágatnak jó darab ideig, a nélkül, hogy legkisebb sérülés esne rajtuk és anélkül, hogy a lovat a vágatásban akadályoznák. A kozák ezredekben a cserkeszeket tartják a legelső lovasoknak.

Régi orvosi tanácsok. A »Gyógyszerészeti Értesítő« közli: Debreczen levéltárában van egy tizenhatszázadik századbeli könyv. Csak úgy ötlet-szerűen vannak papírra vetve orvosi tanácsok is, amelyeknek sikerét biztosaknak mondja az írójuk. A tanácsok között az érdekesek a következők: Fogfájás ellen. Terpentinát, borsot, kenyérbelet összeve kell pórálni és az odvas fogba tenni — használ. — Vizibetegség ellen. Vegyel Békaletsét (a tó vizén szokott lenni), aszald meg, törd meg, idd meg meleg borral — kitakarodik. — Köszvény ellen. A nyul vérével keverd össze fehér borral, azzal kend — meggyógyulsz. — Égésről való medicina. Viaszkat, faolajat temperálj egybe és főzd össze — kenegesd, elmulik. — Hurut ellen. Veres hagymát törj mozsárba, azután főzd meg jól tojással jó tűznél, kenjed a mellyed vele és kösd rá. — Szivforgásról. Az egyfarku kórok tövét borban kell megfőzni és estve meginnya. — Mellye kinek fáj, Tüdeje, Májja meg rossz. A Papa füvel, Isópot, Sállvát, Szeretsen Diót, szegfüvel, gyömbért, Nádmézet, Sáfránt törd össze, mikor megtöröd, borral meg kell elegyíteni, annak levéből igyál. — Puska-övesről. Egy kis fazékban tégy terpentinát, tölts Lenmagolajat reá és kösd melegen vele, mind a Salétromot kitisztittya belőle, mindjárt huz és genyettiséget ereszt. — Kiben golyóbis van. Aszalt répából csinálj kenőt, tedd a sebre, hadd álljon három napig benne — kijön. — Kigyó vagy béka akiben vagyon. Ökör farkkorót, Terpentinát, Rütát főzd jól ecetben kenyérhéjjal s jó melegen igyad meg. A szemedet meg kösd be, hogy meg ne ijedj mikor a fireg kiugrik belőled.

A fecske. Elzászban, Benfeld táján, április huszonharmadikán látták az idén az első fecskét s csak két nappal azután kelt hire, hogy megérkeztek Franciaországba is. Franciaországban három fajta fecske tanyázik: a füsti fecske, az ablaki fecske s a parti fecske. Dordogueban pontosan megfigyelte egy parigneuxi tanár, Thauziès, hogy mikor érkezik a fecske? A füsti fecske márczius 20. és 25-ike közt tér meg, az ablaki fecske április első felében. Az idén azonban megkéstek, szinte egy hónappal. Thauziès panaszkodik, hogy megdöbbsentően fogy a füsti fecske, nincs most Franciaországban negyedannyi, mint volt tiz esztendő előtt. Valahol, utközben, pusztíthatják őket.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felkérjük igen tisztelt tagjainkat, hogy a szerkesztői üzeneteket elolvasni sziveskedjenek, mert tekintve attól, hogy levelekre, levelezőlapokra, utalvány- vagy cheque-lapon tett kérdésekre többnyire itt válaszolunk s a beküldött pénzküldeményeket, ha több hóra küldetnek, itt nyugtázzuk, gyakran általános érdekű értesítéseket is adunk, bár névre szólnak.

Szigethy Alfréd József, Nagy-Beeskerek. Elküldöttük, teljesen rendben van. Üdvözljük. — **Godó Antal, Ötvenes puszta.** Megkaptuk, felvettük, igazolványt elküldöttük. Ha az alapszabályokat jól áttanulmányozza, meg fogja találni, hogy igen. Üdvözl. — **Nagy Gyula, Szerencs.** Nem, kérjük mindig zárt levélben küldeni, a bélyegköltséget megtérítjük, küldöttünk. Üdvözljük. — **Bartok Béla, Oroszka.** Martiny Mihály f. évi május hóra tagsági díját beküldötte. — **Papp István, S.-A.-Ujhely.** Beküldött 18 korona 20 fillért megkaptuk, rendben elszámoltuk, üdvözljük. — **Mike Miklós, Erzsébetfalva.** Küldöttünk, megfelelően elszámoltuk, teljesen rendben van. Üdvözl. — **Kocsis Lőrincz, A.-Gyeres.** Tagsági bevallást megkaptuk, rendben van, üdvözljük. — **Kovács Lukács, Mező-Tur.** Mult évi május 1-től folyó évi június 1-ig teljesen rendben van. Küldöttünk, üdvözljük. — **Ilosvaji János, T.-Ujlak.** Igen, de csak 1900. június 1-ig, kérjük akkor beküldeni. Üdvözljük. — **Bagi Antal, Gyöngyös-Halász.** Igen, alapító tag, mert a közgyűlés megtartása előtt lépett be. Üdvözl. — **Lutz Ferencz, Zágráb.** Elkönyveltük május, június és júliusra. Üdvözl. — **Iltsik L. Árpád, Zimony.** Küldött 7 korona 8 fillért megkaptuk, köszönettel nyugtázzuk. Külön levelet irunk. Üdvözl. — **Bagaméry László, Turóc-Szt.-Márton.** Igen, rendben van, 1900. július hó 1-ig teljesen rendben van, üdvözljük. — **Tóth István, Tisza-Szajol.** Beküldött 3 korona 40 fillért kézhez vettük, miután azonban tagsági jogosultsága csak 1899. július 1 től kezdődik, így májusra még csak 2 koronát kellett volna beküldenie, így számoltuk el s azért felesleg maradt 1 korona 40 fillér, sziveskedjék ezért jövő hónapban 60 fillért beküldeni, miáltal június havi tagsági illetéke rendben kifizetve lesz. Juliustól kezdve azután kérjük havonként 3 korona 40 fillért beküldeni. — **Schmidt Lajos, Szabadka.** Küldött 19 korona 40 fillért köszönettel nyugtázzuk, napokban külön levelet irunk, addig is szívélyesen üdvözljük. — **Majdán Pál, Selyp.** Megkaptuk, elszámoltuk április és májusra, üdvözljük. — **Nedeczky Ottó, Nagy-Maros.** Küldött 33 korona 76 fillért köszönettel nyugtázzuk, a napokban külön levelet irunk, üdvözljük. — **Zsigmond Ferencz, Kézdi-Vásárhely.** Beküldött 6 koronát megfelelően számoltuk el. Üdvözljük. — **Spirer Leó, Kassa.** Küldöttünk. Az 1 korona 40 fillér csak a belépéstől számított 2-ik év első hónapjától kezdve fizetendő azon

10 kros halálozási hozzájárulás helyett, melyet minden egyes tagnak elhalálozása alkalmával fizetni kellett volna. Üdvözljük. — **Bertl József, Győr.** Beküldött 6 koronát megfelelően elszámoltuk, rendben van. Üdvözljük. — **Kun István, Eger.** Beküldött 3 korona 40 fillérből 2 koronát májusra számoltunk el, miután csak mult évi júniusban lépett be, ezért ez év májusban még csak két koronát kellett fizetnie; felesleg maradt tehát 1 korona 40 fillér. Sziveskedjék ezért jövő hónapban csak 2 koronát beküldeni, ugy ezen 1 korona 40 fillérrel együtt június havi tagsági illetéke is kifizetve lesz. Juliustól kezdve sziveskedjék azután 3 korona 40 fillért beküldeni. Üdvözljük. — **Ilosvaji János, T.-Ujlak.** Elküldöttük, reméljük megkapta. Üdvözl. — **Homudovics Nándor, Rozsnyó.** Megfelelően, kívánságához képest előjegyeztük. Üdvözl. — **Kovács Imre, Selyp.** Beküldött 6 korona 80 fillérből 3 korona 40 fillért 578. sz. tagunk részére számoltunk el, 794. sz., vagyis Bauer Ferencz részére csak 2 koronát számoltunk el, mert Bauer csak mult év június havában lépett be, így ez év májusra csak 2 koronát kellett volna fizetnie, felesleg maradt tehát Bauernek 1 korona 40 fillér. Sziveskedjék Bauer részéről csak 2 koronát beküldeni, miáltal ezen mostani felesleg rendezve lesz. Juliustól azután havonként rendszeren 3 korona 40 fillér küldendő be. Üdvözljük. — **Neumann Sándor, Budapest.** 2—2 koronát 2719. és 2708. sz. tagjaink, 4 koronát pedig 2540. sz. tagunk javára április és májusra könyveltünk el. Üdvözljük. — **Tóth József, Kálló-Semjén.** Beküldött 3 korona 40 fillérből 2 koronát május hóra számoltunk el; miután csak mult év június havában lépett be, így május hónapban csak 2 koronát kellett volna beküldenie, felesleg maradt tehát 1 korona 40 fillér; sziveskedjék jövő hónapban 2 koronát beküldeni, miáltal június havi illetéke rendben kifizetve lesz. Juliustól kezdve kérjük havonként rendszeren 3 korona 40 fillért beküldeni. Üdvözl. — **Glosz Károly, Sziszek.** Beküldött 32 korona 60 fillért köszönettel megkaptuk, külön levelet irunk. Üdvözljük. — **Vizvári Antal, Királyháza.** 25 korona 42 fillért köszönettel kézhez vettük, elszámolás helyes, napokban külön levelet irunk. Üdvözl. — **Szentiváni Miklós, Temesvár.** Elszámoltuk 1531. és 1532. sz. tagunk javára. Üdvözl. — **Kaczér Dénes, Szombathely.** Szombathely, Máv. szer-tár. Üdvözl. — **Vogyeráczy József, Budapest.** Elszámoltuk 2775. sz. tagunk javára. Küldöttünk. Üdvözljük. — **Horváth Pál, S.-A.-Ujhely.** Elszámoltuk április és májusra. Igen, megkaptuk, rendben van, üdvözljük. — **Magyari Dénes, Fogaras.** Köszönjük szives fáradozását, elküldöttük a felvételi igazolványt, 1 korona felesleg van nálunk javára előjegyezve, kérjük szives válaszát, hogy mire számoljuk el. Legczészerűbb lenne a jövő havi tagsági díjba beszámítani. Üdvözl. — **Kovács Imre, Selyp.** Beküldött 8 korona 80 fillért megfelelően elszámoltuk. Kérjük, sziveskedjék Poandl urat értesíteni, hogy visszalépését keresztül vezették. Tartozik az A) csoportba. Üdvözl. — **Kiss Lajos, Vinga.** Elszámoltuk április és májusra. Czimszalagját kijavítottuk. Üdvözljük. — **Papp Kálmán, S.-A.-Ujhely.** Beküldött 5 korona 40 fillért május és áprilusra számoltuk el. Teljesen rendben van. Üdvözljük. — **Tóth János, Báltaszék.** 5 korona 82 fillért kézhez kaptuk. Teljesen rendben van, üdvözljük. — **Farkas András, Selyp.** Fekete ur által beküldött 4 koronát április és májusra számoltuk el. Teljesen rendben van, üdvözljük. — **Dobos Elek, Szombathely.** Beküldött 4 koronát Leihner ur részére április és májusra számoltuk elküldöttünk, üdvözljük. — **Wittmann Adolf, Szolnok.** 8 koronát az értesítés szerint számoltuk el. Üdvözljük, köszönjük. — **Fekete József, Selyp.** Rendben van, elszámoltuk májusra. Üdvözljük. — **Mészáros Lajos, Bizovac.** Elszámoltuk májusra. Teljesen rendben van. Üdvözljük. — **Mátyás Kálmán, Szolnok.** Alapszabályaink a nagyméltóságú belügy-

ministerium által — amint ezt jelen lapunkból is láthatja — jóváhagyattak, ezért minden egyes akár régi, akár új tagunk kötvényt fog kapni, most állítjuk ki őket, de miután az rengeteg munkát igényel, csak egy-két hét múlva küldhetjük széjjel. Üdvözljük. — *Schwendtner Béla, Cziffer*. Szives, előzékeny értesítését köszönjük, megfelelően intézkedtünk. Üdvözljük. — *Futó Gyula, Salgó-Tarján*. Szivesen várunk, de csak június 1-ig. Üdvözlés. — *Grünberger Dávid*. Amint láthatja, szivesen tettünk eleget kérelmének. Óhajtjuk, hogy a kívánt sikere legyen. Üdvözljük. — *Borbély Sámuel, Sajó-Szt.-Péter*. Várunk, de csak június 1-ig, akkor kérjük beküldeni. Üdvözljük. — *Jacina Károly, Selyp*. Levelező-lapját megkaptuk. Kérjük a tudatott időig rendezni, hogy kellemetlensége ne legyen. Üdvözlés. — *Láng József, Temesvár*. Sziveskedjék velünk tudatni, hogy milyen kis könyvet küldjünk? Így röviden nem értjük. Üdvözljük. — *Kiss Károly, Piski*. Szives sorait megkaptuk, köszönjük. Eddigi lelkes működését és fáradozásait kérjük a jövőre is, a napokban külön levéllel keressük fel. Üdvözljük. — *Kamasz János, Magas-Majtény*. Szivesen váránk, de alapszabályaink értelmében, aki 30 napon túl nem fizet, azt törölni kell s tagsági jogát elveszti, ezért sziveskedjék hátralékát június hó 1-ig megfizetni. Üdvözljük. — *Hajoser György, Jászberény*. Amint jelen lapunkból is láthatja, csak folyó évi június hó 1-ig várhatunk. Ha akkor nem rendezi, törölni leszünk kénytelenek. — *Csiky Gyula, Versecz*. Elkönyveltük 1900. május és júniusra. Üdvözljük. — *Dobcs Elek, Szombathely*. Beküldött 9 koronát köszönettel vettük, új tagjainknak felvételi igazolványát elküldöttük, legközelebb levéllel keressük fel, addig is szívélyesen üdvözljük. — *Duray Sándor, Ferencváros*. Mult év május hó 1-től folyó évi május hó 1-éig teljesen rendben van. E hónapra kérjük már 3 korona 40 fillért beküldeni. Mostani pénzküldeménye rendben van, küldöttünk. Üdvözljük. — *Jakab János, Bánóc*. Küldöttünk, mult év május hó 1-től folyó évi június hó 1-éig teljesen rendben van. Üdvözlés. — *Zalavári Béla, Királyháza*. Gacs Sámuel 1899. május 1-től 1900. május 31-éig rendben kifizette. Nagy Sándorért jövő hónapban elvárjuk, Kósa Lajostmár töröltük, vissza nem léphet. Üdvözljük. — *Solymosi János, Déva*. Beküldött 6 korona 80 fillért megkaptuk, teljesen rendben van, üdvözlés mindnyájuknak. — *Ujhelyi János, Berettyó-Ujfalu*. Elkönyveltük április és májusra, hiányzó lapokat és chequelapokat küldöttünk. Üdvözljük. — *Somody Imre, Kecskemét*. Beküldött 53 korona 93 fillért köszönettel nyugtázzuk, napokban külön levelet írunk. Üdvözljük. — *Junkert Mátyás, Török-Szt.-Miklós*. Kézhez vettünk 30 korona 40 fillért, köszönettel nyugtázzuk s egyttal tudatjuk, hogy a napokban levéllel fogjuk felkeresni, addig is szívélyesen üdvözljük. — *Szelkó János, Murány-Hosszurét*. Tagsági illetéke 1899. június 1-től 1900. május 31-éig, Petró János 1900. márczius 1-től 1900. május 31-éig, Stitniczky Samu 1900. április hó 1-től 1900. május 31-éig, Tomecz János pedig 1900. április 1-től 1900. június hó 30-áig teljesen rendben. Petró János és neje adatait kiegészítettük, chequet küldöttünk. A 2 koronát tessék jövő havi tagsági illetékéből levonni. Üdvözljük.

Keresk. törvényszéki leg bejegyzett kiegyezési iroda
Budapest, Bécs, **Fellner és Goldschmid** Bécs, Budapest,
Bécs, **BUDAPEST, IV., régi posta-utca 4.**

Elvállalja fizetésektelen czegek kiegyenlítését, diszkrét és megbízható információkkal szolgál. Elfogad pénzbahajtást illető megbízásokat, kultiválja a diszkrét kényes kutatásokat. Elvállal mérlegeléseket és az üzlet bármely frázisában mérvadó értesítéssel szolgál.

10.000 frt tiszta nyereséget

a legkisebb rizikó mellett elérheti bárki évenként, aki egy

biztos, és az egész Osztrák-Magyar birodalomban engedélyezett értékpapírok kihasználására alakult egyesületbe

mint tag — belép.

Havi hozzájárulás 6 frt, fél rész 3 frt.

Tagsági feltételeket (prospektust) ezen **nagyon szolid** egyesületre nézve ingyen és bérmentve küld (Porto: levél 10, kártya 5 kr.)

AMSTERDAM, A kereskedelmi és Nicolaas Witsenkade 13. hitelbank igazgatósága.

Ügyes képviselők kerestetnek.

Ajánlatok német nyelven kéretnek.

NEM HULL A HAJ, NINCS TÖBBE KOPASZ EMBER

Szenzációt kelt a gyógyfűkivonatom, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen meggátolni a megkopaszodást.

EXIKÁTOR

1 üveg ára 2 korona 40 fillér.

Felfedeztem és százszoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szűnik a hajhullás, korpaképződés és mindennemű fejbőrbetegség.

Kapható gyógyszerárakban és mindennemű illat- és piperecikkek-kereskedésben

Főraktár: Török József gyógyszerháza, Király-utca 12.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: **GÓTH GYULA**, illat- és piperecikkek-nagykereskedőnél, Gyulafehérvár, főtér.

Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:

Egyedüli készítő és szétküldési raktára **DOBÉ NÁNDOR**, ur- és színházi fodrász Budapest, Nefelejts-utca 27

Czimbalmain az ezredéves kiállításra n kitüntetve.

Szalon-czimbalmok

pedálos, barna vagy feketében, kitűnő erős csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kaphatók. — Alapos tanítást is elvállalok, havonta 8 frtért.

➡ **Árjegyzéket bérmentve küldök.** ➡

JEGESI GÉZA

műokleveles cimbalomkészítő és a vaskoronás cimbalom feltalálója

Budapest, VII., nefelejts-utca 43. sz.

készítési telepen